

بازخوانی مفهوم حقوق شهروندی در سیر تاریخی شهرهای ایرانی با تاکید بر فضاهای عمومی (نمونه موردی: پیاده راه ۱۵ خرداد)

امیر محمدی

شهردار ناحیه ۷ منطقه ۱۸ شهرداری تهران

چکیده

شهروند فعال و پویا در کشور ما با چالش های فراوانی مواجه است. بسیاری از مصرف کنندگان نسبت به ساده ترین حقوق شهروندی و مشارکتی خود بی اطلاع بوده و میل به مشارکت به واسطه رویه غالب مدیریت شهری در ایشان از بین رفته است. بسیاری از جوانان به واسطه هویت غالب بر فضاهای شهری از بسیاری از رفتارهای اختیاری خود چشم پوشی نموده و مغلوب روح حاکم بر مکان میباشند. به نظر میرسد نیاز به شکل گیری یک جریان غیر دولتی نظیر NGO ها می باشد که با آگاه سازی مردم آنها را از انفعال حاکم رهنانیده و تبدیل به شهروند فعال بنماید. برای پاسخ به این سوال که حق به شهر مصرف کنندگان در این فضا رعایت شده است یا نه و یا به چه میزان رعایت شده است، نگارنده معتقد است این حق به میزان کمی به مصرف کنندگان اعطا شده است. در بعد مشارکت همانطور که گفته شد ارتباط مناسبی میان نهاد مدیریت شهری و مصرف کنندگان برقرار نمی باشد و این مساله باعث بروز بی اعتمادی مردم به این نهاد شده است. در بعد فعالیت و رفتاری نیز نه تنها نیمی از مصرف کنندگان یعنی بانوان فضا را محیطی نا امن و نا مناسب می دانند، خود مردان نیز از آزادی عمل کامل برای اختیاری بودن فعالیت ها برخوردار نیستند و بنظر می رسد مدیریت شهری با بخشیدن روح اقتصادی و از بین بردن سایر عناصر هویتی نظیر هویت های تاریخی توانسته است کنترل خود را بر فضا میسر سازد. پیاده راه در همه دنیا فضایی برای تعامل و برقراری ارتباط و زیست اجتماعی می باشد اما مشاهدات پژوهشگر نشان می دهد این فضا بیش از آنکه محل مکث باشد فضای گذر است.

واژه های کلیدی: حقوق شهروندی، شهرهای ایرانی، فضاهای عمومی، پیاده راه ۱۵ خرداد.

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۶، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹، صفحات ۱۰۲-۸۷